

Децентралізований принцип податкової системи: стан та перспективи розвитку інституту єдиного податку

Адамов Д. В., Донецький державний університет управління

У статті наведено теоретичне обґрунтування дотримання децентралізованого принципу побудови податкової системи на прикладі інституту єдиного податку. Дослідження засноване на систематизації наукових робіт вітчизняних та закордонних вчених в аспектах розбудови малого бізнесу, децентралізації та податкової системи. Відзначаючи функції чинного податкового механізму, обґрунтовано доцільність врахування алокативної функції податкової політики, яка актуалізується в умовах децентралізації. За результатами систематизації досліджень науковців визначено наявність цільових установок доцільності децентралізації при використанні публічних ресурсів; очікуваних ефектів із підвищення ефективності публічного сектору, темпів економічного зростання та зниження міжтериторіальної нерівності у рівнях існування середнього класу та функціонування малого бізнесу; достатньої кількості аргументів для формування політичної волі та акумуляції політичних ресурсів щодо розв'язання поточного дисбалансу; ризиків щодо міжтериторіальної асиметрії чистих фіскальних вигід; умов для упровадження оптимальної фінансової (у т.ч. фіскальної) децентралізації в Україні. У статті з'ясовано факторні зміни формальних норм інституту єдиного податку в Україні в 2014, 2015 та 2017 рр. За результатами дослідження зроблено висновки щодо перспектив розвитку інституту єдиного податку в умовах децентралізації в Україні.

Ключові слова: податковий механізм; алокативна функція; територіальна громада; фіскальна політика; підтримка; стимулювання; стабільність; автономія

Decentralized principle of the tax system: the state and prospects of the development of the single tax institute

Adamov D.V., Donetsk State University of Management

Ukraine has to reform the organization of public and local power, which involves alteration of the administrative-territorial division in very difficult socio-economic and political conditions. So, there is the theoretical substantiation of observance of the decentralized principle of construction of tax system on an example of institute of the uniform tax in the article. Moreover, decentralisation signifies local powers over certain areas of decision-making. The study is based on the systematization of scientific works of domestic and foreign scientists in the aspects of small business development, decentralization and tax system. The local self-governments are now responsible for budgets and attracting investment for small business development, and will answer to their own local voters. But the important fact is the devolution of authority to the communities, rather than the oblasts or raions. Noting the functions of the current tax mechanism, the expediency of taking into account the allocative function of the tax policy, which is actualized in the conditions of decentralization, is justified. Consequently it consist the systematization of research by scientists about targets for the appropriateness of decentralization when using public resources; expected effects to improve the efficiency of the public sector, the rate of economic growth and reduce inter-territorial inequality in the levels of existence of the middle class and the functioning of small businesses; a sufficient number of arguments for the formulation of political will and the accumulation of political resources to resolve the current imbalance; risks of interterritorial asymmetry of net fiscal benefits; conditions for the introduction of optimal financial (including fiscal) decentralization in Ukraine. The article shows the factor changes in the formal norms of the single tax institute in Ukraine in 2014, 2015 and 2017. The decentralization reforms have already brought significant change to Ukraine. But in this case, hromady have financial problems with prospects and plans autonomy development and implementation of incentive policies for small businesses. The newly merged communities in this way will be rendered sustainable. Against all the odds, the technical implementation of decentralization reforms has moved forward. Fiscal decentralization has set new rules for the allocation of taxes to local budgets. But it it does not solve the whole complex of problems that confront the small business

in the current moment. As a result, the study has drawn on the prospects for the development of the single tax institute in conditions of decentralization in Ukraine.

Keywords: tax mechanism; allocative function; territorial community; fiscal policy; support; stimulation; stability; autonomy

Децентрализованный принцип налоговой системы: состояние и перспективы развития института единого налога

Адамов Д. В., Донецкий государственный университет управления

В статье приведено теоретическое обоснование соблюдения децентрализованного принципа построения налоговой системы на примере института единого налога. Исследование основано на систематизации научных работ отечественных и зарубежных ученых в аспектах развития малого бизнеса, децентрализации и налоговой системы. Отмечая функции действующего налогового механизма, обоснована целесообразность учета аллокативной функции налоговой политики, которая актуализируется в условиях децентрализации. В результате систематизации исследований ученых, определено наличие целевых установок целесообразности децентрализации при использовании публичных ресурсов; ожидаемых эффектов по повышению эффективности общественного сектора, темпов экономического роста и снижения межтерриториального неравенства в уровнях существования среднего класса и функционирования малого бизнеса; достаточного количества аргументов для формулирования политической воли и аккумуляции политических ресурсов по решению текущего дисбаланса; рисков по межтерриториальной асимметрии чистых фискальных выгод; условий для внедрения оптимальной финансовой (в т. ч. фискальной) децентрализации в Украине. В статье выяснены факторные изменения формальных норм института единого налога в Украине в 2014, 2015 и 2017 гг. По результатам исследования сделаны выводы по перспективам развития института единого налога в условиях децентрализации в Украине.

Ключевые слова: налоговый механизм; аллокативная функция; территориальная община; фискальная политика; поддержка; стимулирование; стабильность; автономия

Постановка проблеми.

У 1998 р. в Україні було започатковано децентралізований принцип податкової системи із введенням спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності [1, 2]. Як показав вітчизняний досвід, децентралізований принцип податкової системи краще задовольнив різницю в поведінковій реакції бізнесу середнього класу на податки, різницю в перевагах регіонального перерозподілу та різноманітне ставлення до адміністративних питань. Зрозуміло, що переваги місцевого оподаткування є зваженими та враховують регіональні особливості розвитку малого бізнесу. Серед іншого, вони є фінансовою основою розвитку територіальних громад. Тим не менш, щорічні зміни розмірів ставок єдиного податку, в окремі роки, зміна процедури нарахування податкових сум та інші трансформації дещо дезорганізують малий бізнес, що призводить до виникнення на початку кожного бюджетного періоду прецеденту щодо неналежного виконання бізнесом норм чинного законодавства зі сплати податку. Окрім цього, для успішної реалізації

децентралізованого принципу податкової системи в механізмах державного управління доцільно дотримуватись низки правил, щодо яких виникають проблеми у розбудові інституту єдиного податку. Тому в умовах децентралізації, у т. ч. фискальної, практика якої має місце в Україні понад чотири роки, доцільно розвинути наукове пояснення децентралізованого принципу податкової системи в межах чинного податкового механізму.

Аналіз досліджень і публікацій.

Істотний внесок у розвиток і вдосконалення теоретичних розробок і практичних рекомендацій функціонування вітчизняного податкового механізму здійснили Р. Баул, З. Варналій, С. Каламбет, О. Кириленко та ін. [1, 3-5]. В об'єкти їх дослідження увійшли механізми застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності як чинники фискальної децентралізації та державного управління. Проблемам державного управління соціально-економічним розвитком, зокрема щодо реалізації державної регіональної політики та її інструментів, присвячено праці В. Зубенко, А. Крисоватого, Ю. Рудик та ін. [6-7].

Формальним відноси́нам між апаратом державного управління та малим бізнесом у сучасному стані соціально-економічних відносин присвячено праці О. Коновалової, М. Кузнєцової, Г. Кучерової та ін. [8-10].

Зважаючи на численні здобутки вітчизняних та зарубіжних вчених, сучасні тенденції реалізації децентралізованого принципу податкової системи визначають необхідність пізнання його складових із метою більш продуктивної реалізації політики децентралізації в Україні, з одного боку, та, за змінюваних складових, державної підтримки й стимулювання розвитку малого бізнесу, з другого боку.

Мета дослідження. Охарактеризувати специфіку децентралізованого принципу податкової системи у поточній практиці дотримання норм та правил адміністрування й сплати єдиного податку.

Виклад основного матеріалу.

Послідовна реалізація державних реформ в Україні, спрямованих на сталий соціально-економічний розвиток країни, згодом відображається на добробуті громадян країни, на рівні ліквідності середнього класу, його можливостях до бізнесу. Зміст цих реформ передбачає використання позитивних та нівелювання негативних зовнішніх та внутрішніх ефектів, що позитивно позначається на обігу публічних фінансів. Поступова реалізація децентралізації в Україні, яку розпочато у 2014 р. [6-7], зобов'язує апарат державного управління удосконалювати державну політику щодо бюджетно-податкових відносин, фінансового забезпечення територіальних громад тощо. Чинна фінансова (у т.ч. фіскальна) децентралізація реалізується як процес передачі у віддання органів нижніх рівнів влади та надходжень від відповідних дохідних джерел при розмежуванні витратних повноважень, що сприяє посиленню самостійності територій і досягненню балансу загальнодержавних та територіальних інтересів в цілях підвищення ефективності використання бюджетних коштів та більш повного задоволення потреб населення в суспільних благах. Сучасні науковці та дослідники принципів роботи податкових систем ХХ століття [4, 11] мають унікальну можливість та намагаються сформулювати новий підхід з урахуванням переваг та недоліків, які існували під час бюджетно-податкової централізації та децентралізації діяльності державного сектору. Більшість сучасників у різних країнах світу об'єктивно обґрунтовують, та це згодом емпірично доведено, існуючі

позитивні ефекти фінансової (у т.ч. фіскальної) децентралізації, які, насамперед, виходять із алокаційної функції податкової системи. Ця функція забезпечує підвищення ефективності використання публічних ресурсів за рахунок зниження витрат із надання суспільних благ на основі відповідності пропозиції цих благ перевагам споживачів у просторовому та часовому вимірах, що в підсумку позначиться на валовому регіональному продукті та сумах сплачених податків до бюджету територіальної громади та держави. Відповідно, до чинних функцій податкового механізму (фіскальна, розподільча, регулююча, стимулююча) слід додати ще й алокативну. За її допомогою децентралізований принцип податкової системи матиме найліпший соціально-економічний ефект.

Систематизуючи дослідження науковців [1-12], слід відзначити наявність:

1) цільових установок доцільності децентралізації при використанні публічних ресурсів:

первинність інтересів вигодоотримувачів, які формували ці ресурси, в межах територіальної громади. Згодом, це дозволить сформулювати конкурентне середовище між територіальними громадами країни стосовно залучення найкращих та найліпших ресурсотримачів;

населення території, в межах якої воно формує публічні фінанси, має право безпосередньо та опосередковано (через представницьку участь в органах влади) оптимізувати виробництво суспільних благ на основі грошових оцінок вигід та витрат;

ступінь відмінностей переваг населення однієї території щодо регульованих владою благ нижче, ніж ступінь відмінностей переваг населення різних територій;

2) очікуваних ефектів із підвищення ефективності публічного сектору, темпів економічного зростання та зниження міжтериторіальної нерівності в рівнях існування середнього класу та функціонування малого бізнесу:

забезпечення більшої фінансової стабільності за допомогою локальної автономії в межах податкового законодавства;

сприяння збереженню ринків, які є унікальними в межах територіальної громади порівняно з іншими, та стимулювання їх розвитку;

можливість ліпшого прояву інтересів громадян до розвитку території, до громади якої вони належать, підвищення політичної відповідальності територіальних влад, прозорості та підзвіт-

ності їх діяльності;

3) достатньої кількості аргументів для формування політичної волі та акумуляції політичних ресурсів щодо розв'язання поточного дисбалансу щодо:

несамостійної фіскальної політики територіальних органів влади за наявності стійкої фінансової бази у вигляді доходів, закріплених на постійній та (або) довгостроковій основі;

громадського коригування потреб населення відповідної території регуляторних норм суспільних послуг, що надаються державною владою на основі достатньої самостійності в фіскальній політиці;

4) ризиків щодо міжтериторіальної асиметрії чистих фіскальних вигід, чого можна уникнути зваженою державною політикою державного регулювання. Тим не менш, зважена державна політика державного регулювання у такому разі може супроводжуватися збільшенням штату державних службовців, що за умов фінансової (у т. ч. фіскальної) децентралізації матеріально є неможливим;

5) в Україні умов для упровадження оптимальної фінансової (у т. ч. фіскальної) децентралізації:

наявність чіткої ієрархії органів влади з розмежуванням організаційних та ресурсних повноважень;

делегування апаратом державного управління органів влади територіальних громад достатніми повноваженнями стосовно проведення соціально-економічної політики на підзвітних територіях;

координація органів державної влади й управління дій та прав щодо дотримання умов вільного та єдиного економічного простору для всіх учасників соціально-економічних відносин;

опрацювання норм бюджетних обмежень щодо обсягів фінансової допомоги з централізова-

них фондів на користь територіальних громад, які тимчасово мають нестачу фінансових ресурсів. Це дозволить їм формувати систему альтернатив для ведення бізнесу в межах чинного законодавства з регіональними ризиками, але, за успішності малого бізнесу, мати гарантовану фінансову підтримку щодо реалізації соціальних проектів тощо;

інституційні гарантії довгострокового характеру розподілу повноважень і відповідальності.

У даному разі комплекс зазначених умов формує систему обмежень, які мають бути враховані під час розбудови фіскальної політики, заснованої на засадах фінансової децентралізації. Щодо малого бізнесу, поточні фіскальні обмеження їх функціонування є такими (в динаміці). З 1999 р. спрощена система оподаткування зазнавала неодноразових змін, які стосувалися ставок єдиного податку (у ЄП 1999 р. 43 % залишалися в бюджеті, 42 % відраховувались до Пенсійного фонду, 15 % – до Фонду соцстрахування), порядку його нарахування, переліку податків, які замінялися єдиним податком, а також критеріїв надання юридичним та фізичним особам права на використання спрощеної системи оподаткування [13]. Найзначнішими були зміни 2010 р., що передбачали збільшення зобов'язань для платників єдиного податку зі сплати соціальних внесків до Пенсійного фонду (у 2009 р. підприємства доплачували різницю на добровільних засадах, а з 2010 р. це стало офіційно та закріплено законами), та 2012 р., що включали перегляд ставок та зміну способу нарахування єдиного податку для частини платників. У 2014 р. спрощена система оподаткування передбачала існування 6 груп спрощенців, у 2015 р. їх кількість було повернено до 4 од. – 3 група 2015 р. увібрала до себе представників 3-6 груп 2014 р. Статистика 2017 р. фіксує наступну хвилю найзначніших змін, що сталися наприкінці 2016 р. [14] (табл. 1).

Табл. 1. Вибірка факторних змін формальних норм інституту єдиного податку в Україні в 2014, 2015 та 2017 рр.

Фактори	Норми 2014 р.	Норми 2015 р.	Норми 2017 р.
Кількість груп	6	4	4
1 група: Ставки спрощенців, %	1-10 – від мінімальної зарплати	1-10 – від мінімальної зарплати	1-10 – від прожиткового мінімуму
Максимальна сума доходів, тис. грн.	150	300	300
Податкова база для спрощенців 1 групи, грн.	1218	1218	1544-1700
2 група: Ставки спрощенців, %	2-20 – від мінімальної зарплати	2-20 – від мінімальної зарплати	2-20 – від мінімальної зарплати
Обмеження в кількості найманих працівників, ос.	20	Без обмежень	Без обмежень
Податкова база для спрощенців 2 групи, грн.	1218	1218	3200
3 група: Ставки спрощенців, %	3– для платників ПДВ, 5, із врахуванням ПДВ	2– для платників ПДВ, 4, із врахуванням ПДВ	3– для платників ПДВ, 5, із врахуванням ПДВ
Максимальна сума доходів спрощенців, млн. грн.	3	20	5

Складено за даними Податкового кодексу України станом на 01.01. відповідного року [13]

В Україні, порівняно з 2014 р., у 2015 р. розмір сплаченого єдиного податку зріс на 3,57 млрд. грн. Це відбулося через збільшення кількості суб'єктів господарювання (на 50943 од.) та зростання податкових норм перебування суб'єктів оподаткування на спрощеній системі, які щороку змінюються [10, 14]. Перебуваючи основним інструментом державної підтримки малого бізнесу в Україні, в інституті адміністрування та сплати єдиного податку із 2010 р. визначено обов'язковість утримання соціального внеску (на початку дії норми, із відрахуваннями до Пенсійного фонду України). З 2016 р. норма утримання ЄСВ стала обов'язковою незалежно від результатів фінансово-господарської діяльності та самого її факту. Відповідно, ступінь фіскального тиску на малий бізнес, порівняно із 1999 р., зріс. Тому вважати інститут єдиного податку досконалим не можна. Відповідно, існує практична необхідність й унікальна можливість його поліпшення в межах вітчизняної практики малого бізнесу та політики децентралізації.

Реалізація децентралізованого принципу податкової системи в контексті розвитку інституту єдиного податку напряму пов'язана з визначенням фактичних форм і ступеня децентралізації в кожний окремий етап її проведення. У випадку відсутності поточного коригування фактичного стану реалізації політики децентралізації може відбутися зміщення акцентів реалізації наступних етапів зазначеного процесу. У такому разі існує можливість потрапляння у пастку невідповідності податкової бази територіальної громади із публічними витратами громади. Через нестачу коштів територіальна громада може опинитися у фінансовій залежності від державного бюджету, а за наявності обмежень і процедур вона має усі шанси втратити сприятливі можливості поточного стану ринку щодо фінансово-кредитної підтримки малого бізнесу.

На результативність децентралізованого принципу податкової системи в контексті розвитку інституту єдиного податку також здійснює вплив

рівень кваліфікації та самостійності центральної влади, яка має політичну волю та ресурси протистояти опортуністичним проявам дій влади територіальних громад. Отримавши відносну свободу влади територіальних громад через встановлення системи стимулів, пільг та покарань у межах податкового законодавства країни, доцільно сформулювати податковий механізм розбудови малого бізнесу на основі мотивації їх раціональної фіскальної поведінки, який, в межах кожної територіальної громади, буде мати унікальний набір інструментів практичної реалізації.

Висновки.

Упродовж минулих років в Україні відбувалося становлення інституту єдиного податку. Він зазнав змін у важелях та супроводжувальних процесах, суб'єктах і місці у податковій системі краї-

ни. Не маючи вітчизняної практики децентралізації, децентралізований підхід був використаний під час пошуку місця єдиного податку в системі державного регулювання й підтримки розвитку малого бізнесу. Саме на основі єдиного податку визначено доцільність вибудовування податкової системи на принципах децентралізації, а не формувати централізоване й децентралізоване оподаткування. Однак нині, за реалізації політики децентралізації, його роль у розбудові територіальних громад зростає. Оптимально проведена фінансова (у т. ч. фіскальна) децентралізація в Україні може сприяти розвитку ринкових інститутів та забезпечити стійкі темпи соціально-економічного розвитку. Саме це дасть моральну та матеріальну основу для наступного етапу інтенсивного розвитку малого бізнесу в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Мельник П. В. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи : монографія / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, З. С. Варналій [та ін.]; за ред. З. С. Варналія. – Київ: Знання України, 2008. – 190 с.
2. Воротіна Л. І. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання / Л. І. Воротіна, В. Є. Воротін, Л. А. Мартинюк, Т. В. Черняк; за ред. Л. І. Воротіна – 3-тє вид., доп. і перероб. – Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2004. – 308 с.
3. Bahl R. 1999. Implementation Rules for Fiscal Decentralization. Atlanta: Georgia State University / R. Bahl // working Paper Series. – № 9901. – Retrieved from: https://www.mef.gov.pe/contenidos/pol_econ/documentos/Rules_Fiscal_Decentralization.pdf
4. Каламбет С. Податковий потенціал у механізмі регулювання економічного зростання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.04.01 / С. Каламбет. – Донецьк, 2003. – 32 с.
5. Луніна І. О. Диверсифікація доходів місцевих бюджетів / І. О. Луніна, О. П. Кириленко, А. В. Лучка та ін.; НАН України. Ін-т економіки та прогнозування; за ред. І. О. Луніної. – Київ, 2010. – 320 с.
6. Зубенко В. В. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік / В. В. Зубенко, І. В. Самчинська, А. Ю. Рудик [та ін.]; ІБСЕД Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ–II) впровадження», USAID. – Київ, 2017. – 90 с.
7. Регіональна фіскальна політика: теоретичні засади та практичні доміанти реалізації в Україні: монографія / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 402 с.
8. Коновалова О. В. Аналіз податкового навантаження та його вплив на стан економіки України / О. В. Коновалова, І. Лохвицька // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2013. – № 10 (1).
9. Кучерова Г. Ю. Стратегія формування свідомого оподаткування як фактор сталого розвитку національної економіки: монографія / Г. Ю. Кучерова. – Запоріжжя: КПУ, 2016. – 416 с.
10. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва 2014 рік / за ред. М. С. Кузнецової. – Київ: Державна служба статистики України, 2015. – 480 с.
11. Діденко А. В. Моделювання соціально-економічної ефективності системи оподаткування в туристичному бізнесі: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.11 / А. В. Діденко. – Черкаси: Б. в., 2014. – 20 с.
12. Brennan G. The Power to Tax: Analytical Foundation of a Fiscal Constitution / G. Brennan, J. Buchanan. – Cambridge: Cambridge University Press, 1980.
13. Законодавство України // Верховна рада України: Офіційний портал. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>
14. Державні фінанси, податки та публічний сектор // Державна служба статистики України: Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

REFERENCES

1. Melnyk, P.V., Taranhul, L.L., & Varnaliy, Z.S. (2008). Podatkova polityka Ukrayiny: stan, problemy ta perspektyvy [Tax policy of Ukraine: status, problems and prospects]. Znannya Ukrayiny, Kyiv [in Ukrainian].
2. Vorotina, L.I., Vorotin, V.Ye., Martynyuk, L.A., & Chernyak, T.V. (2004). Malyy biznes ta pidpryyemnytstvo v rynkovykh umovakh hospodaryuvannya [Small business and entrepreneurship in market conditions]. Vyd-vo Yevropeyskoho universytetu, Kyiv [in Ukrainian].

3. Bahl, R. (1999). Implementation Rules for Fiscal Decentralization. Atlanta: Georgia State University. Working Paper Series, 9901. Retrieved from: https://www.mef.gob.pe/contenidos/pol_econ/documentos/Rules_Fiscal_Decimalization.pdf.
4. Kalambet, S. (2003). Podatkovi potentsial u mekhanizmi rehulivannia ekonomichnoho zrostantia [Tax potential in the mechanism of regulation of economic growth]. Extended abstract of Doctor's thesis. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
5. Lunina, I.O., Kyrylenko, O.P., & Luchka, A.V. (2010). Dyversyfikatsiya dokhodiv mistsevykh biudzhetyv [Diversification of local budgets revenues]. I.O. Lunina (Ed.). NAN Ukrayiny. In-t ekonomiky ta prohnozuvannya, Kyiv [in Ukrainian].
6. Zubenko, V.V., Samchynska, I.V., & Rudyk, A.Yu. (2017). Biudzhetyj monitorynh: Analiz vykonannia biudzhetu za 2016 rik [Budget Monitoring: Analysis of Budget Execution in 2016]; IBSED Proekt «Zmitsnennia mistsevoi finansovoi initsiatyvy (ZMFI – II) vpvadzhenia», USAID, Kyiv [in Ukrainian].
7. Krysovaty, A.I. (Ed.). (2012). Rehionalna fiskalna polityka: teoretychni zasady ta praktychni dominanty realizatsiyi v Ukrayini [Regional Fiscal Policy: Theoretic Foundation and Practic Dominants of its Realization in Ukraine]. Ternopil: TNEU [in Ukrainian].
8. Konovalova, O.V., & Lokhvitska I. (2013). Analysis of the tax burden and its impact on the state of the economy of Ukraine. Economic Sciences, 10 (1) [in Ukrainian].
9. Kucherova, G.Yu. (2016). Strategiya formuvannia svidomogo opodatkovannia yak factor stalogo rozvitku nazionalnoi ekonomiki [Strategy of formation of conscious taxation as a factor of sustainable development of the national economy]. Zaporizhzhia: KPU [in Ukrainian].
10. Kuznietsova, M.S. (Eds.). (2015). Diialnist subiektiv velykoho, serednoho, maloho ta mikropidpriemnytstva 2014 rik [The activities of large, medium, small and micro. 2014 : Statistical Yearbook]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [in Ukrainian].
11. Didenko, A.V. (2014). Modeliuvannia sotsialno-ekonomichnoi efektyvnosti systemy opodatkovannia v turystychnomu biznesi [Modeling the socio-economic efficiency of the taxation system in the tourism business]. Extended abstract of Candidate's thesis Cherkassy. [in Ukrainian].
12. Brennan, G. & Buchanan, J. (1980). The Power to Tax: Analytical Foundation of a Fiscal Constitution. Cambridge: Cambridge University Press.
13. Zakonodavstvo Ukrainy [Legislation of Ukraine]. (2017). The Official Web-Site of the Verhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws> [in Ukrainian].
14. Derzhavni finansy, podatky ta publichnyi sektor [Public Finances, Taxes and Public Sector]. (2017). The Official Web-Site of the State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].

Адамов Дмитро Валерійович

Аспірант, старший викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Донецький державний університет управління
87513, м. Маріуполь, вул. Карпинського, 58

Adamov Dmytro

Post-graduate student, Senior Lecturer at the Department of Finance, Accounting and Taxation
Donetsk State University of Management
58, Karpynskoho St., Mariupol, 87513, Ukraine
Email: myukhnenko@gmail.com

Цитування: Адамов Д. В. Децентралізований принцип податкової системи: стан та перспективи розвитку інституту єдиного податку / Д. В. Адамов // Аспекти публічного управління. – 2018. – Т. 6. – № 4. – С. 32-38.

Citation: Adamov, D.V. (2018). Detsentralizovanyi pryntsyp podatkovoi systemy: stan ta perspektyvy rozvytku instytutu yedynoho podatku [Decentralized principle of the tax system: the state and prospects of the development of the single tax institute]. *Public administration aspects*, 6 (4), 32-38.